

MÁSODIK SZEKCIÓ

BÖRCSÖK BODOR kontra MAGYARORSZÁG ÜGY

(14962/03sz. Kérelem)

ÍTÉLET

STRASBOURG

2006. október 3.

*Ezen határozat az Egyezmény 44. Cikkének 2. bekezdésében foglalt
körülmények beálltával válik véglegessé. Szerkesztői változtatás alá eshet.*

A Börcsök Bodor kontra Magyarország ügyben

Az Emberi Jogok Európai Bírósága (Második Szekció) Kamaraként tartott ülésén, melynek tagjai voltak:

J.-P. COSTA, *Elnök*

A.B. BAKA,

I. CABRAL BARRETO,

A. MULARONI,

E. FURA-SANDSTRÖM

D. JOČIENĚ,

D. POPOVIĆ *bírák*

és S. DOLLÉ, *Hivatalvezető*

2006. szeptember 12-i zárt ülésén folytatott tanácskozását követően az azon időpontban elfogadott alábbi határozatot hozza:

AZ ELJÁRÁS

1. Az ügy alapja egy Magyarország ellen benyújtott kérelem (14962/03 sz.), amelyet az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény (az "Egyezmény") 34. Cikke alapján Börcsök Bodor Sarolta magyar állampolgár 2003. március 7-én terjesztett a Bíróság elé.

2. A Magyar Kormányt (a "Kormány") dr. Hóltzl Lipót képviselte az Igazságügyi és Rendészeti Minisztériumból.

3. 2005. szeptember 15-én a Bíróság úgy határozott, hogy közli a Kormánnyal a panaszt. Az Egyezmény 29. Cikkének 3. bekezdése alapján úgy döntött, hogy a kérelem érdemét és elfogadhatóságát együttesen vizsgálja.

A TÉNYEK

4. A kérelmező 1941-ben született és Budapesten él.

5. A kérelmező egy kétlakásos házban rendelkezik lakástulajdonnal. Egy házaspár, F. úr és K. asszony, megvásárolta a másik lakást, így a ház tekintetében a kérelmező tulajdonostársaivá váltak.

A. Az első eljárás

6. 1993. február 24-én a Szegedi Körzeti Földhivatal bejegyezte a házaspár tulajdonjogát az általuk megvásárolt lakásra. A kérelmező elővásárlási jogra hivatkozva fellebbezett. 1993. november 4-én a Csongrád Megyei Földhivatal elutasította a közigazgatási fellebbezést. A kérelmező a határozat bírósági felülvizsgálatát kérte.

7. 1994. július 15-én a Szeged Városi Bíróság elutasította a kérelmező keresetét. 1995. február 21-én a Csongrád Megyei Bíróság elutasította fellebbezését.

8. 1996. március 11-én a Legfelsőbb Bíróság megsemmisítette ezen ítéleteket, hatályon kívül helyezte az 1993. november 4-i határozatot, s visszautalta az ügyet a Körzeti Földhivatalhoz.

9. A folytatódó közigazgatási eljárásban a Körzeti Földhivatal 1996. szeptember 16-án helyreállította az eredeti (1993. február 24. előtti) állapotot.

B. Második eljárás

10. 1995-ben a házaspár polgári pert indított a kérelmező ellen, a ház közös tulajdonának megszüntetését, és kártérítést követelve. Ellenkeresetében a kérelmező azt kérte a Szeged Városi Bíróságtól, hogy számára ítéljen meg kártérítést, azt állítva, hogy a felperesek betörték a lakásába, s olyan munkálatokat végeztek a lakásban, amellyel jelentős kárt okoztak neki. A kérelmező azt állította, hogy e cselekmények birtokháborítást valósítottak meg.

11. 1996. március 20-án hozott részítéletében a Városi Bíróság arra kötelezte a felpereseket, hogy állítsák helyre az eredeti állapotot a kérelmező lakásában, és fizessenek kártérítést a kérelmezőnek. A közös tulajdon megszüntetésével kapcsolatos kérdés vizsgálatát a bíróság felfüggesztette addig, amíg a felperesek tulajdonjogának földhivatali bejegyzése folyamatban volt.

12. 1996. december 10-én a Csongrád Megyei Bíróság hatályon kívül helyezte az elsőfokú ítéletet, az ügyet visszautalta a Városi Bíróság elé, s szakvélemény beszerzését rendelte el.

13. A folytatódó eljárásban 1997. december 3-án a Városi Bíróság a szakvéleményre támaszkodva megállapította, hogy a felperesek birtokháborítást követtek el, amikor változtatásokat hajtottak végre a kérelmező lakásában, s elrendelte az eredeti állapot helyreállítását, továbbá kártérítés fizetésére kötelezte a felpereseket. A közös tulajdon megszüntetésének kérdése továbbra is függőben maradt.

14. 1998. május 5-én a Megyei Bíróság az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatva hatályon kívül helyezte az ítélet azon rendelkezését, amely a

felpereseket az eredeti állapot helyreállítására kötelezte, s csökkentette a kérelmező számára fizetendő kártérítés összegét.

15. 1998. november 11-én a Legfelsőbb Bíróság hatályon kívül helyezte az első- és a másodfokú ítéletet is, s az ügyet visszautalta a Városi Bíróság elé.

16. 1999. szeptember 10-én a Városi Bíróság elutasította a felperesek keresetét, s az eredeti állapot helyreállítására, továbbá kártérítés, kamat, és elmaradt bérleti díj fizetésére kötelezte a felpereseket.

17. 2000. április 27-én a Megyei Bíróság az elsőfokú határozatot részben megváltoztatva megemelte a kérelmező számára fizetendő kártérítés összegét.

18. 2002. június 5-én a Legfelsőbb Bíróság elutasította a felek felülvizsgálat iránti kérelmét. A kérelmező 2002. szeptember 14-én kapta kézhez a határozatot.

C. Harmadik eljárás

19. 1997. július 10-én a házaspár ismételten tulajdonjogának bejegyzését kérte arra hivatkozva, hogy a fenti (A) ügyben hozott jogerős határozat meghozatala óta eltelt több mint egy év alatt a kérelmező nem élt elővásárlási jogával. A házaspár kérelmét az első- és a másodfokú Földhivatal is elutasította.

20. 1997. december 8-án a kérelmező arról tájékoztatta a Csongrád Megyei Földhivatalt, hogy élni kíván elővásárlási jogával, és meg kívánja venni a szóban forgó lakást.

21. A kérelmező ezt követően előterjesztett, tulajdonjog bejegyzése iránti kérelmét a Megyei Földhivatal 1998-ban elutasította. A kérelmező 1999-ben megtámadta a határozatot a Csongrád Megyei Bíróság előtt.

22. 2000. augusztus 31-én a Megyei Bíróság elutasította a kérelmező keresetét, észrevételezve, hogy a bíróság felhívása ellenére semmilyen okiratot nem terjesztett elő annak bizonyítására, hogy a lakásvétel megtörtént.

23. 2002. október 3-án a Legfelsőbb Bíróság elutasította a kérelmező felülvizsgálat iránti kérelmét, megállapítva, hogy a másodfokú határozat a jogszabályoknak megfelelt. E határozatot 2002. november 20-án kézbesítették a kérelmező számára.

D. Negyedik eljárás

24. A fenti (B) ügy egyik felperese ellen jogellenes károkozás és birtokháborítás miatt indított büntetőeljárásban a kérelmező magánfélként kártérítést követelt a terhelttől. 1997. november 13-án a Szeged Városi

Bíróság bűnösnek találta a terheltet az ellene felhozott vádakban és arra kötelezte, hogy kártérítést fizessen a kérelmező számára.

25. Fellebbezés nyomán 1999. október 27-én a Bács-Kiskun Megyei Bíróság felmentette a terheltet és elutasította a kérelmező keresetét, megállapítva, hogy az igény a fenti (B) perben már elbírálásra került. 2000. július 4-én a Legfelsőbb Bíróság hatályon kívül helyezte az ítéletet és az ügyet visszautalta a másodfokú bíróság elé.

26. A folytatódó eljárásban 2000. október 26-án a Megyei Bíróság megváltoztatta a Városi Bíróság 1997. november 13-i ítéletét. Elítélte a terheltet, de elutasította a kérelmező kártérítés iránti keresetét, megerősítve, hogy az igény a fenti (B) eljárásban már elbírálásra került.

I. A JOG

I. AZ EGYEZMÉNY 6. CIKKE 1. BEKEZDÉSÉNEK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE A MÁSODIK ELJÁRÁS HOSSZA MIATT

27. A kérelmező panaszolta, hogy a második eljárás hossza összeegyeztethetetlen volt az Egyezmény 6. Cikkének 1. bekezdésében lefektetett „ésszerű idő” követelményével. Az Egyezmény 6. Cikke 1. bekezdésének releváns része kimondja:

“Mindenkinek joga van arra, hogy... bíróság... ésszerű időn belül... hozzon határozatot polgári jogi jogai és kötelezettségei tárgyában...”

28. A Kormány vitatta a panaszt.

29. A figyelembe veendő időszak 1995-ben kezdődött és 2002. szeptember 14-én zárult le. Ilyen módon három bírósági szinten – melyek mindegyikén kétszer, illetve háromszor vizsgálták meg az ügyet – hét évig tartott.

A. Elfogadhatóság

30. A Bíróság megjegyzi, hogy a panasz nem nyilvánvalóan megalapozatlan az Egyezmény 35. Cikkének 3. bekezdése szerinti értelemben. Továbbá megjegyzi, hogy semmilyen más alapon sem elfogadhatatlan. Ezért elfogadhatóvá kell nyilvánítani.

B. Érdem

31. A Bíróság emlékeztet arra, hogy az eljárás hosszának ésszerű voltát az eset egyedi körülményeinek fényében, a Bíróság esetjogában lefektetett kritériumok figyelembe vételével kell megítélni, különös tekintettel az eset bonyolultságára, a kérelmező és a releváns hatóságok magatartására és arra, hogy mi volt a per tétje a kérelmező számára (ld. többek között *Frydlender v. France* [GC], no. 30979/96, § 43, ECHR 2000-VII).

32. A Bíróság már többször megállapította az Egyezmény 6. Cikke 1. bekezdésének megsértését olyan ügyekben, amelyek a jelenlegihez hasonló kérdéseket vetettek fel (ld. fent idézett *Frydlender*).

33. Az előterjesztett anyagokat megvizsgálva a Bíróság megállapítja, hogy a Kormány nem terjesztett elő olyan tényt vagy érvet, amely arra bírná a Bíróságot, hogy a jelen ügyben eltérő következtetésre jusson. A kérdéssel kapcsolatos esetjogra tekintettel a Bíróság megállapítja, hogy a jelen ügyben az eljárás túlzottan hosszú volt, s nem felelt meg az "ésszerű idő" követelményének.

Ezért a 6. Cikk 1. bekezdését megsértették.

II. AZ EGYEZMÉNY EGYÉB RENDELKEZÉSEINEK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

34. A kérelmező a többi eljárás elhúzódását, továbbá az összes eljárás kimenetelét is panaszolta. Az Egyezmény 6., 10., 13. és 14., tovább az Első kiegészítő jegyzőkönyv 1. Cikkére hivatkozott.

35. Az első és a negyedik eljárással kapcsolatban a Bíróság észrevételezi, hogy azok 1996. szeptember 16-án, illetve 2000. október 26-án lezárultak. A kérelem előterjesztésére azonban csak 2003. március 7-én került sor, vagyis ezen időpontoktól számított hat hónapon túl. Ebből következően az ezen eljárásokkal kapcsolatos panaszokat az Egyezmény 35. Cikkének 1. és 4. bekezdése alapján el kell utasítani.

36. A második és a harmadik eljárás kimenetelét illetően: amennyiben a kérelmező panasza úgy értendő, hogy az a bizonyítékok hazai bíróságok általi értékelését és az eljárás eredményét érinti, úgy a Bíróság megismétli, hogy az Egyezmény 19. Cikkének megfelelően feladata a Szerződő Államok által az Egyezménnyel kapcsolatban tett vállalások tiszteletben tartásának biztosítása. Különösen nem feladata a Bíróságnak, hogy a nemzeti hatóságok által állítólagosan elkövetett tény- és jogbeli tévedésekkel foglalkozzon, kivéve, hogyha e tévedések az Egyezményben védett jogokat és szabadságokat sérthetik. Továbbá, miközben az Egyezmény 6. Cikke biztosítja a tisztességes tárgyaláshoz való jogot, semmilyen szabályt nem állapít meg a bizonyítékok elfogadása vagy értékelése tekintetében, ezért ezeket a kérdéseket elsősorban a nemzeti

jognak és a nemzeti bíróságoknak kell szabályozniuk (ld. többek között *García Ruiz v. Spain* [GC], judgment of 21 January 1999, *Reports of Judgments and Decisions* 1999-I, pp. 98-99, § 28). A jelen ügyben az ügyiratok alapján nincs jele annak, hogy a bíróságok elfogultak lettek volna, vagy hogy az eljárás egyéb módon tisztességtelen lett volna. Továbbá, az önkényesség bármely elemének hiányában a Bíróság meggyőződött arról, hogy a kérelmező számára az Első kiegészítő jegyzőkönyv vagy az Egyezmény más rendelkezése alapján biztosított jogokat nem sértették meg. Ezért e panaszok nyilvánvalóan megalapozatlanok az Egyezmény 35. Cikkének 3. bekezdése szerinti értelemben, s azokat az Egyezmény 35. Cikkének 4. bekezdése alapján el kell utasítani.

37. Végül, a harmadik per hosszát illetően a Bíróság észrevételezi, hogy az eljárás 1999-ben indult, amikor a kérelmező perben támadta meg a földhivatali határozatot, s 2002. novemberében zárult le. Ilyen módon két bírósági szinten három évig tartott. A Bíróság úgy véli, hogy ez az időtartam nem haladta meg az Egyezmény 6. Cikkének 1. bekezdése szerinti “ésszerű időt”. Ezért ez a panasz is nyilvánvalóan megalapozatlan az Egyezmény 35. Cikkének 3. bekezdése szerinti értelemben, s a panaszt az Egyezmény 35. Cikkének 4. bekezdése alapján el kell utasítani.

III. AZ EGYEZMÉNY 41. CIKKÉNEK ALKALMAZÁSA

38. Az Egyezmény 41. Cikke kimondja:

“Ha a Bíróság az Egyezmény vagy az ahhoz kapcsolódó jegyzőkönyvek megsértését állapítja meg és az érdekelt Magas Szerződő Fél belső joga csak részleges jóvátételt tesz lehetővé, a Bíróság – szükség esetén – igazságos elégtételt ítél meg a sértett félnek.”

A. Kár

39. A kérelmező 47.148.500 forint¹ vagyoni és nem vagyoni kártérítést követelt.

40. A Kormány vitatta az igényt.

41. A Bíróság nem lát okozati kapcsolatot a megállapított jogsértés és az állított vagyoni kár között; ezért ezt az igényt elutasítja. A Bíróság azonban úgy véli, hogy a kérelmező nem vagyoni kárt szenvedett. Méltányossági alapon ítélve 2.500 eurót ítél meg számára ilyen címen.

¹ Kb. 175,000 euro

B. Költségek és kiadások

42. A kérelmező továbbá 4.024.380 forintot¹ követelt a hazai bíróságok és a Bíróság előtti eljárás során felmerült költségek és kiadások tekintetében.

43. A Kormány vitatta az igényt.

44. A Bíróság esetjoga szerint a kérelmező csak akkor jogosult költségei és kiadásai megtérítésére, hogyha bizonyítja, hogy e költségek ténylegesen és szükségszerűen felmerültek, s összegüket tekintve ésszerűek. A jelen ügyben a birtokában lévő információkra és a fenti kritériumokra figyelemmel a Bíróság a hazai eljárással kapcsolatos költségek és kiadások megtérítése iránti igényt elutasítja, a Bíróság előtti eljárás tekintetében pedig 500 euró megítélését tartja ésszerűnek az ügyvéd által nem képviselt kérelmező számára.

C. Késedelmi kamat

45. A Bíróság úgy találja megfelelőnek, hogy a késedelmi kamatnak az Európai Központi Bank marginális kölcsönkamatán kell alapulnia, s ahhoz további három százalékpontot kell hozzáadni.

EZEN INDOKOK ALAPJÁN A BÍRÓSÁG EGYHANGÚLAG

1. A második eljárás túlzott hosszával kapcsolatos panaszt elfogadhatónak, a kérelem többi részét pedig elfogadhatatlannak *nyilvánítja*;
2. *Megállapítja*, hogy az Egyezmény 6. Cikkének 1. bekezdését megsértették;
3. *Megállapítja*:
 - (a) hogy az alperes Kormánynak attól az időponttól számított három hónapon belül, amikor az ítélet az Egyezmény 44. Cikkének 2. bekezdése szerint véglegessé válik, a kérelmező számára nem vagyoni kár tekintetében 2.500 eurót (kétezer ötszáz euró), költségek és kiadások

¹ Kb. 14,900 euro

tekintetében 500 eurót (ötszáz euró), továbbá az ezen összegeket terhelő adók összegét kell kifizetnie az alperes Állam nemzeti valutájában, a kifizetéskor alkalmazott átváltási árfolyam alkalmazásával;

- (b) hogy a fent említett három hónap lejártát követően a kifizetés időpontjáig a késedelmes időszakra az Európai Központi Bank marginális kamatát három százalékponttal meghaladó mértékű kamatot kell fizetni a fenti összeg után;

4. A kérelmező igazságos elégtétellel kapcsolatos többi igényét elutasítja.

Készült angol nyelven, az írásos értesítés a Bíróság Eljárási szabályzata 77. szabálya 2. és 3. bekezdésének megfelelően 2006. október 3-án került kiküldésre.

J.P. COSTA
Elnök

S. DOLLÉ
Hivatalvezető